

184.094

3000
6

10 28

113

ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

185
І. Я. Л.

ВЕРТЕП

різдвяна сцен. картина

Львів, 1928.
В-ВО „РУСАЛКА“.

„Театральна Бібліотека“
В-ва „РУСАЛКА“

Виходить що місяця.

Річна передплата 10 зл.

Рік вид. VII.

1928.

Вип. XI.

Copyright by „Rusałka“, Leopold

Авторські права застережені.

Головні склади:

Для Америки:

Ukrainian Bazaar 2248 Grayling Ave Detroit Mich.

для Канади:

National Book Store, 633 Simpson Str., Fort William, Ont.

Друкарня Ставропигійського Інституту у Львові.

№ 184094

Лусук Ієронім Яковлевич
І. Я. Л.

ВЕРТЕП

Сценічна різдвяна картина.

В-ВО „Р У С А Л К А“ ————— 1928.

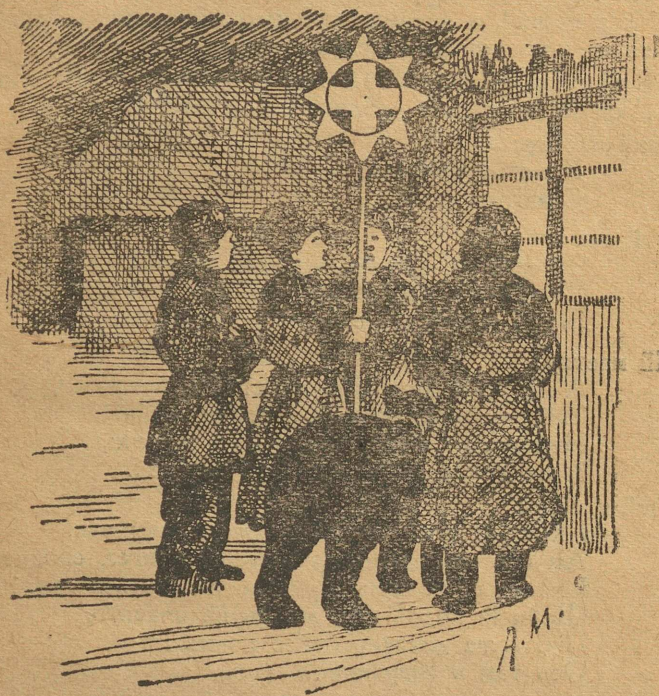
II 184.094

1928. E. O. 5982

ВЕРТЕП.

Від непамятних часів задержався у нас прегарний звичай, що в Навечеріє Різдва Христового і в сам празник Різдва молодіж ходить по хатах з „вертепом“, або „звіздою“ і колядує.

Перебрані за пастирів і трьох царів колядники виголошують промови і складають господарям побажання щастя і всякото добра. Часто колядники виголошують різдвяні побажання власного укладу, часом вивчаться з якогось підручника, але звичайно так буває, що власного укладу „коляда“ не відповідає великому празникови Різдва, а деякі з друкованих „Вертепів“ є або за тяжкі до вивчення або нецікаві. Тому ми, бажаючи йти на зустріч вимогам наших аматорів, подаємо дру-

ком „Вертеп“, І. Я. Луцка, який до нині є ще найвідповіднішим і найкращим. „Вертеп“ Луцка писаний легким віршом, аматори його скоро вивчать, а слухачам і видцям він теж сподобається.

„Вертеп“ І. Луцка можна давати і на сцені в театрі, особливо тоді, коли комусь „Вифлеємська Ніч“ також того автора — є за довга і тяжка, — а можна також виставляти по хатах, ідучи з „колядою“.

На сцену (в хату) входить чотири пастирі з вертепом (або і без нього), а за ними три царі. Жид зі скарбоюю вкрадається за ними до хати і стає осторонь — з заду.

Всі співають при вході якусь коляду — або тропар:
„Рождество твоє — Христе Боже наш!“

Перший пастир:

Христос родися!

Всі: Славте!

Другий пастир:

Чи тямите, браття, як нині у ночі,
Коли ми у полі в шатрах спочивали,
Якась дивна ясність — нам вдарила в очі...

Третій пастир:

А ми всі скоренько, як стій, повставали,
Тай глядимо: небо мов огнем горіє!
Немов то свитає, немов то вже дніє,
А ся дивна ясність за очи хватає...

Перший пастир:

І кождий з нас серцем з дива завмирає,
Аж ось вам із неба — Божий Ангел сходить,
І каже: о, браття, Христос ся днесь родить!
Щоби із недолі рід людський спасати.
Підіть же дитячко святе повитати
Ось там в Вифлеємі...

Другий пастир:

В сю хвилю горою
Над нами знов небо покрилось луною
І ангелів хори сю пісню співають:

Спів: „Слава во вишних Богу, а на землі мир, во чоловік
благоволеніє“.

Третій пастир:

Тай ще таку вістку нам вони звіщають:

Спів: Дивная новина,
Нині Діва Сина,
Породила в Вифлеємі,
Марія єдина!

Четвертий пастир:

Учувши все тее, ми всі повставали,
 Будили ще сплячих, дарунки ладнали,
 Тай молитись стали ми Господу Богу
 Із щирого серця за ласку премногу:
 Що Він всього світа провину прощає,
 Та що і Мессію до нас посилає, —
 Що з Адама клятва зістала віднята
 І що уже ада отворились врата!

Третій пастир:

А тут вам на небі звізда засіяла,
 Якая ніколи іще не бувала;
 І ми всі, забравши дарунки з собою,
 До Вифлеєма ідем за звіздою..
 Та у серці кожний себе сам питає,
 В якій то палаті Ісус ся рождає?

Перший пастир:

Приходим і бачим: вертеп се бідненький,
 Се проста печера... В пелени сповитий
 Лежить там на сіні Ісусик маленький,
 А мати не може біднятка огріти,
 Тому віл і осел — Його огрівають.

Другий пастир:

А хори небесні велично співають:

Спів: Возвеселімся всі дружно нині,
 Христос родися в бідній яскині —
 Посліднім віком,
 Став чоловіком,
 Всі утішайтесь на землі!

Жид (висувається наперід):

Що се такое, ай вай нівроке,
 Тутки я чую на те своє оке,
 І з власне уже я бачу ось того,
 Що ваше мове то є до нічого..
 Що? Наш Мессія лежавби на сіні?
 Ой вай, нівроку, жартуйте ви нині!
 Як ся Мессія наш буде родити,
 То у божниці, — і там його гріти
 Буде сам рабін! І він буде сісти
 При самій тойрі і мід буде пити,
 Кугель солодке смачно буде їсти,
 Ну та і локшин із маці самої!
 Він ся завізьме на ті прості гої,
 Нам жидкам гроші буде він давати,
 А ми маюфес будем му співати.

Четвертий пастир: (перебиває жидови)
 Слухайте дальше. Тоді ми припали
 Враз на коліна і з серця витали
 Боже Дитятко, дарунки поклали
 І на сопілках Йому ми заграли!

Другий пастир: (показуючи на трьох царів)
 А три Царі ті, ось там нас застали.

Перший цар:
 Нам на востоці звізда ся явила,
 І про Мессію нам вістку звістила.

Другий цар;
 А ми як Мессію по пути шукали
 То в Єрусалимі Ірода питали,
 Де Він народився?

Третій цар:
 А Ірод лукавий,
 Як вчув лиш про теє, став дуже цікавий,
 Мудрців і учених про Нього питався,
 буцім то також з поклоном збирався
 Іти до Мессії.. Казав нам звістити,
 ІЯк Йго відшукаєм..

Перший цар:
 Бо хтів Його вбити!...

Другий цар:
 А ми, як знайшли Йго, поклін Му віддали,
 Дарунки зложили і піснь заспівали:

(Всі співають):
 Христос родися, Бог воплотися,
 Во Вифлеємській яскині,
 В стайні убогій, в нищеті многій,
 Радість велика всім нині.

Ангели співають, Богу честь складають,
 Богу і Творцу своєму...
 Ликуй чоловіче з рождества того,
 Христос бо від смерти спасе душ много
 І від неволі вражої!

Жид:
 Що ви маєте співати?
 Я до рабін йду сказати:
 Що гой мовить про Месію,...
 Гой хай оре, гой хай сіє,
 Може навіть молотити —
 І до жида заносити.
 Може бронф — розольку пити,

В грубке жидови палити,
А Месія не з хлопами
Побратаєсь, але з нами
Жидиками і панами

Четвертий пастир: (перебиває жидови)

Чи чули ви браття, як жид з нас глузує,
Як жид з нас сміється, як жид з нас кепкує?...
І каже нам хлопам на себе робити?...
Затямте се браття!... Інакше тра жити!
На іншу нам треба вступити дорогу,
Щоби угодити нам Господу Богу!...

Другий пастир:

Тому то вже діти хай вчаться молити,
І родичів своїх сердечно любити,
Хай вчаться і старших людей почитати
За божую славу, за свою честь дбати!

Перший пастир:

А старші нехай ся всі разом тримають,
Та живуть уцтиво і коршму минають.

Жид:

А як хлоп не буде пити,
То з чого жид буде жити?

Четвертий пастир:

Жид візьмесья молотити,
Або вхопить за торбину,
Тай гайда у Палестину!

Перший цар:

На се памятаймо, що з вічної муки
Христос Ізбавитель нас освободжає.
Тожь смирно в покорі, зложивши днесь руки,
Хай кождий із серця у Нього благає:
Усього, що тільки душі нашій треба...

Другий цар:

А перше із всього то помочи з неба!

Третій цар:

І божої ласки, щоб ми всі прожили,
Весь вік наш безгрішно, тай і заслужили
На рай, і на щастя...

Третій пастир:

Щоб ми оглядали
Колись Христа Спаса, Царя всіх і Бога!

Жид:

Ай вай! то далека для вас є дорога!
Ідїть до наш рабін, він мудре нівроке,
Нераз бороною трясе і пів роке,
А слова не скаже! лиш бубел читає
І гроші в кишеню, ай вай, як ховає!

Четвертий пастир: (перебиває жидови)

Віншуєм вам нині всі добрії люде,
Нехай поміч божа всегда з вами буде,
Хай кождої днини, — кождої години
Бог благословить вам! Біда хай загине!
Все будьте здорові разом з діточками,
Нехай смутку горя не буде між вами...
Худібка і пчілка нехай ся ховає,
А град, огонь, туча, нехай вас минає,
Нехай ся зародить жито і пшениця
І всякое збіже і всяка пашниця!

Другий пастир:

При тім памятайте, що ми хлопські діти,
В одно ся всі маєм на завжди злучити;
Не будем сваритись, на партії ділити —
А народну славу і честь хоронити!

Третій пастир:

І всі по закону Христовому жити!

Жид:

А я вам віншую: нехай хлоп всьо має,
Із нивка одної сто копи збирає,
Із яйце одного сто курке ховає,
Йому хай здорове буде все нівроку,
Хай робить „оказіє“ хотайби що року!

Четвертий пастир: (перебиває жидови)

А ми ся пращаймо,
Идім в дальшу дорогу,
І на славу Богу
Всі враз заспіваймо:

Во Вифлеємі нині новина;
Діва Пречиста зродила Сина,
В яслах сповитий поміж бидляти
Там спочиває Бог необнятий.

*

Глянь оком щирим, о Божий Сину,
На нашу землю, рідну єдину,
Зішли їй з неба дар превеликий
Щоб Тя славила по вічні віки!

(Коляди можна довільно зміняти).

І. Я. Л.

